

Kodanikeühenduste koostöö Eesti Naisteühenduste Ümarlaua näitel

Tallinn, 02.04.2011

EESTI NAISTEÜHENDUSTE ÜMARLAUD

EESTI NAISTEÜHENDUSTE ÜMARLAUD

ENÜ sündis 16.augustil 2003. A Viljandis, kus ENÜ koostööleppetele kirjutasid alla 20 naisorganisatsiooni. 2011. aasta kevadeks on ENÜ koostööleppetele ühinenud üle 60 naisteühenduse, sealhulgas 14 naisteühenduste piirkondlikku ümarlauda. Kokku ühendab ENÜ otse ja läbi piirkondlike ümarlaudade üle 100 naisorganisatsiooni.

2004. aastast kuulub ENÜ European Women's Lobby täisliikmete hulka ja on EWL Eesti koordinaatoriks.

Eesti Lasteaednike Liit liitus ENÜga aastal 2008.

ENÜ KUI VÕRGUSTIK

- Iga ümarlaua osapoolt esindab ümarlauas üks volitatud isik.
- Ümarlaud nimetab volitatud isikute hulgast eesistuja ja tema kaks asetäitjat.
- ENÜ Eestseisusesse kuuluvad eesistuja, tema asetäitjad, peasekretär, ümarlaua esindaja EWL juhatuses ja tema asetäitja, tegutsevate töörühmade juhid.
- 2006. aastal loodud ENÜ Sihtasutuse eesmärgiks on soolise võrdõiguslikkuse edendamine ja naiste õiguste kaitse ning koostöölepingu alusel tegutseva ENÜ tehniline teenindamine tema eesmärkide elluviimiseks ja tegevuse järjepidevuse tagamiseks.

EESTI NAISTEÜHENDUSTE ÜMARLAUD

- ENÜ algatab ENÜ Sihtasutuse ja ümarlauda kuuluvate organisatsioonide kaudu projekte, toetus- ja protestiaktsioone, mis on suunatud naiste õiguste tagamisele, vähemusgruppide naiste õiguste kaitsmisele ja naiste ning meeste ja naiste võrdõiguslikkuse edendamisele.
- ENÜ toetab väljastpoolt oma liikmeskonda tulevaid algatusi, mis langevad kokku meie eesmärkidega, olenemata sellest, kas need algatused on tulnud teistest riikidest või teistest organisatsioonidest, mis ei ole Eesti Naisteühenduste Ümarlaua liikmed.

ENÜ TEGEVUSE PRIORITEEDID AASTATEL 2011-2013

- **1. Soolise võrdõiguslikkuse tagamine Euroopa Liidu ja Eesti tasandil:** poliitikate mõju analüüs soolise võrdõiguslikkuse aspektist; soolise võrdõiguslikkuse seaduse ellurakendamine Eestis
- **2. Naised otsuste langetamisel ja võimu juures -** ettevõtetes, erakondades, kohalikes omavalitsustes, Riigikogus, Vabariigi Valitsuses, Euroopa Liidu institutsioonides
- **3. Võitlus naistevastase vägivalga eri vormidega -** paarisuhtevägivald ; vägistamine; seksuaalne ahistamine tööol; prostitutsioon ; pornograafia; naistega kaubitsemine

ENÜ TEGEVUSE PRIORITEEDID AASTATEL 2009-2010

- **4. Naised ja töö. Naised ja majandus** - traditsiooniliste naistööturu sektorite madalad palgad; naistöötajate madalamad palgad meestega võrreldes; naiste tööhõive ; naisettevõtlus
- **5. Naiste vaesus:** naiste materiaalne sõltuvus abikaasast ja sellega seonduvad ohud, lapsi kasvatavad üksikemad, naiste töötus ja madalad palgad
- **6. Inim- ja kodanikuõigused** - vaesus; isolatsioon ühiskonnast; piiratud liikumisvabadus; tööpuudus; abielu ja pereelu; vähemusgruppide naiste vastane vägivald
- **7. Naised ja keskkond:** keskkonnaprobleemid erinevates Eesti paikkondades

ENÜ TEGEVUSE PRIORITEEDID AASTATEL 2009-2010

- **8. Abielu, perekond ja naiste tervis:** lapsi kasvatavad üksikemad; hooldusteenuste kättesaadavus; madal iive ja selle põhjused; pereplaneerimine; abort ja selle põhjused ; naiste (reproduktiivne) tervis; naiste seksuaalse enesemääramise õigus
- **9. Naised ja meedia:** järjepidev meedia jälgimine soolise võrdõiguslikkuse aspektist;
- **a10. Sootundlik haridus:** hariduses soolist võrdõiguslikkust käsitlevate rahvusvaheliste soovituste laiem tutvustamine ja nende rakendamise jälgimine Eestis, õppekavade ja õppematerjalide nalüüs, neisse valike muudatuste sisseviimise taotlemine.

ENÜ OLULISEMAD SAAVUTUSED

- Oleme koondanud enda ümber ja koolitanud soolise ebavõrdsuse vähendamiseks huvitatud inimesi ja loonud neist üle-Eestilise võrgustiku.
- Oleme oma kodulehel teinud eesti keeles avalikkusele kättesaadavaks Euroopa Liidu ja Euroopa Nõukogu soovitusi ja juhendmaterjale naiste ja meeste võrdõiguslikkuse rakendamiseks erinevates eluvaldkondades, sh tööelus ja hariduses.
- Oleme koostanud ja välja andnud soolise võrdõiguslikkuse alaseid juhend- ja koolitusmaterjale erinevatele sihtgruppidele, sh kohalikud omavalitsused ja haridustöötajad.

ENÜ TRADITSIOONID

- Volitatud esindajate koosolekud kord kvartalis
- Suvekool
- Valge Lindi auhinna väljaandmine

ENÜ OLULISEMAD SAAVUTUSED

- Oleme korraldanud läbi aastate soolise võrdõiguslikkuse alaseid koolitusi üle Eesti nii naisorganisatsioonidele kui erinevate spetsialistide gruppidele, sh kohalike omavalitsuste töötajatele, lasteaiaõpetajatele ja õpetajatele.
- Oleme alates asutamisest igal aastal korraldanud konverentse soolisest võrdõiguslikkusest erinevates eluvaldkondades, kuhu on olnud kaasatud oma ala asjatundjad. Enam käsitlemist leidnud teemadeks on olnud naistevastane vägivald ja sootundlik haridus.

KOOSTÖÖ NÄITED

- Projekt “Kuidas kasvatada 21. sajandi poisse ja tüdrukuid”
- Projekti eesmärgiks oli Eesti lasteaiaõpetajate teadlikkuse tõus soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas ning teadmiste ja meetodite omandamine soostereotüüpide ületamiseks.
- Just eelkoolieas pannakse alus inimese põhilistele hoiakutele, muuhulgas võetakse omaks ka soorollid, seetõttu lasub lasteaiaõpetajatel suur vastutus uue põlvkonna soorollide kujunemisel.
- Projekti käigus koorraldasime mitmeid seminare ja lasteaiaõpetajate õppereisi Rootsi.
Projekti tulemusena valmisid soovitusel tööks soolise võrdõiguslikkusega Eesti lasteaedades.
See on kättesaadav ENÜ kodulehel www.enu.ee

KOOSTÖÖ NÄITED

- Jõudsime veendumusele, et kõige olulisemaks põhimõtteks võrdõiguslikkuse alases töös lasteaias on järgmine:

LASTEL EI VÕETA KUNAGI MIDAGI ÄRA, e. laste senist arengut ei piirata, VAID PAKUTAKSE JUURDE UUSI VÕIMALUSI, oskusi ja teadmisi.

See, missugused on kasvataja ootused ja käitumine, kujundab seda, kuidas lapsed soorolle tajuvad. Tegeldes soolise võrdõiguslikkuse edendamisega lasteaias on kõigepealt vaja

- õpetada töötajaid märkama ja ära tundma soolise ebavõrdsuse ilminguid;
- õpetada neid nägema ja analüüsima omaenda käitumist;
- õpetada meetodeid ja võtteid soolise ebavõrdsuse ületamiseks ja uute, nn traditsiooniliste soorollide piire ületavate oskuste kujundamiseks.

KOOSTÖÖ NÄITED

- **Poistel ja tüdrukutel peaks lasteaias olema võrdsed võimalused katsetada ja arendada välja võimed ja huvid ilma soolistest stereotüüpidest põhjustatud piiranguteta ja loodud eeldused ühiskonnas kehtiva soohierarhia vähendamiseks.**

Poistele ja tüdrukutele tuleb anda võimalus avardada oskusi, mida nad isiksuse täielikuks väljaarendamiseks vajavad (kompensatoorne pedagoogika).

KOOSTÖÖ NÄITED

Tüdrukutele tuleks näiteks luua võimalused:

- võistelda, nõuda endale ruumi, olla julge ja tegutseda ja esineda suuremate gruppide ees;
- arendada välja oma soovi eksperimenteerida;
- katsetada uusi asju, ja seda korduvalt ja üha uuesti; teha selgeks, et sihile jõudmise protsess on olulisem, kui siht ise;
- julgeda valjult ja kindlameelselt rääkida ning õpetada ütleva "ei";
- luua endale positiivne mina-kuvand, usaldada oma mõtlemist, arendada enesekindlust ;
- olla algatusvõimeline;
- tegelda motoorseid võimeid nõudvate tegevustega;
- olla ära kuulnud ilma rääkimisse vahele segamata.

KOOSTÖÖ NÄITED

Poistele tuleks näiteks luua võimalused:

- arendada verbaalset väljendusoskust ja kontseptuaalset mõtlemist (võimet näha tervikpilti);
- õppida lugu pidama rääkimisest ja selle tähtsusest konfliktide lahendamisel ning õpetada neid rääkima teistega vaheldumisi, õppida lubama teistel oma seisukohti esitada;
- lasta neil tunda, et kõik emotsioonid ja tunded on lasteaias õiged ning õpetada neile enesevalitsemist;
- õpetada seda, mida tähendab “meie”, püüda arendada koostööd tihedas lävimises teistega;
- mõista, näidata üles austust ja kuulata teiste inimeste arvamusi ja vajadusi;
- näidata üles hoolivust teiste inimeste suhtes ja väljendada sellekohaseid tundeid;

KOOSTÖÖ NÄITED

- **Personaliga tehtava töö eesmärgid:**
- **Traditsioonilistest soostereotüüpidest vabanemine,** integreerides sugupoolte aspekti igapäevasesse tegevusse, mille eesmärgiks on poistesse ja tüdrukutesse võrdväärne suhtumine ja selline käitumine, millega hoitakse ära jäikade soorollide taastootmine.
- **Teha ebavõrdsuse ilmingud ja selle taastootmine nähtavaks.**
Nähtavaks tegemine aitab stereotüüptidega võidelda. Selleks jälgitakse protsesse ja viiakse läbi analüüse. Suurema mõju saavutamiseks antakse personalile võimalus töötada erinevates üksustes, kohti vahetada, et ka vajadused paremini selguksid.
Töös lastega kasutatakse samu põhimõtteid, nt viieaastased viiakse teise keskkonda mängima (nn ruum ruumis meetod, nt poisid mängivad kodu) ja tulevad siis harjunud keskkonda tagasi. Seejärel analüüsitakse, kas barjäärilõhkumiseks tehtu oli edukas.

KUIDAS EDASI?

- Eesti Naisteühenduste Ümarlaud soovib head koostööd jätkata.
- Ideed ühisprojektideks?

Täna tähelepanu eest!

eha.reitelmann@enu.ee

www.enu.ee